

15. august 2025

UKA 2025/65

Inatsisartut suleriaasianni § 36 malillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik imaattumik siunnersuuteqarpunga:

Inuusuttut suliffissaaleqisut ikilisarnissaanut suliniarnerup annertusarnerani qanoq ililluta politikkikkut suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut siuarsarsinnaanerigut apeqquteqaat aallavigalugu oqallinnissamik siunnersuut

(Inatsisartunut ilaasortaq Margrethe Thårup Andersen, Demokraatit)

Inuiaqatigiittut unammisassaqaqaagut, inuusuttut suliffissaaleqinerannut inuusuttullu sulilernissaanut ilinnialernissaannullu tunngatillugu. Tassunga atatillugu suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut sakkussaapput, annertunerujussuarmik sulissutigisariaqakkagut politikkikkullu tapersernerusariaqakkagut.

Inatsisitigut sinaakkutissat tassunga 2019-mi pilersinneqarput inatsillu atuutillerluni 1. januar 2020¹. Inatsisip periarfissaqalersippaa inuinnaat, inuussutissarsiummik ingerlataqartut kattussinnaanissaannut tapersersortarialinnik suliaqatigiinnissamut kajungertunut siunertaqartunut, ilaatigut aningaasaateqarfinnit suleqatigiinullu aningaasanik pissarsiniarnermut periarfissanik ajornannginnerulersitsisumik. Isumaqarpunga, periarfissat atorluarnissaannut pitsanngorsaasariaqartugut, inatsisip taassuma periarfissiissutaasup inuusuttatta sulilernissaannut imaluunniit ilinniakkamik aallartitsinissaannut ikiorsiinissamut.

Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut isumaga malillugu pingaaruteqartorujussuusinnaammata inuusuttut suliffissaaleqisut ikilisarnissaannut politikkikkut ataatsimoorussamik anguniakkatta piviusunngortinnissaanut. Suliffeqarnissamik toqqissisimanartumillu ilinniarfeqarnissamik neqerooruteqarnikkut, suliffeqarfiit taamaattut tapertaasinnaapput, inuusuttut piginnaasaminnik qaffasaanissaannut, pitsaanagerusumik attaveqatigiinnissamik aammalu pingaarutilimmik inuttut ineriartornissamik. Tassa allamik peqquteqanngilaq inuusuttulli nutaamik aallartinnissaat aammalu upperissagaaat, ingerlariaqqinnissamut aqutissaqartuaannartoq.

Piviusunik misilittagarereerparput inuusuttut, suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut neqeroorutaannut, annertuumik iluaqutaasimaneranik. Assersuusiulaarlanga suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut SIU_TSIU-p killiffissiornerannit aasanit²:

¹ Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut nalunaarsugaasut pillugit Inatsisartut inatsisaat

² SIU-TSIU: Inuusuttut siulliit - ukioq siulleg 2021-2022

DEMOKRAATIT

- Angut 20-nik ukiulik suliffeqarfimmi automekanikeritut praktikkerpoq. Tassunga tulluussimaqisoq. Ilinniarsimanngitsutut sulilluni suliffeqarfimmi aallartippoq sulitigalunilu Majoriami matematikkimi atuartinneqarluni Automekanikeritut ilinniarnissaminut piareersaatitut.

- Inuusuttunnguaq angut alla aallaqqaataaniilli terminalarbejderitut sulinermit soqutigisaqarsimavoq. Talittarfimmi suliffimmik misiliivoq taannalu tunngavigalugu Royal Arctic Line-imi suliffeqalerluni kinginnerusukkut terminalarbejderitut ilinniartunngornissaminut periarfissaqalerluni.

Taakku inuusuttut fagitigut piginnaasaqaliinnaratik, aammali imminnut tatiginertik qaffassassavaat siunissamullu upperinninneq qaffassassallugu. Illoqarfimmi ilisimaarinninneq, fagitigut qaffassarneq inuiaqatigiinnullu iluaqutaasumik suliniarnerit ataqatigiisinneri iluatsippot suliniutit iluatsinnerisigut.

Politikkikkut oqaluttuanik taamaattunik amerlanernik pilersitsinissamik kissaateqarutta, pinngitsoorata immitsinnut pingaarutilinnik ukuninga aperisariaqarpugut:

- Alloriarnerit piviusut suut aallartissinnaavagut qulakkeerumagutsigu, periarfissat, inatsimmeereersut, suliniutigineqarnerunissaat toraagalimmillu ingerlanneqarnerunissaat, suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut annertusarsinnaassappata siaruaallutillu?

- Qitiusumik siunnersuisussanik pilersitsisoqartariaqarnerpa, innuttaasunik kattuffinnillu aqutissiuussisussanik nalunaarsuinernut, aningaasaateqarfinnut qinnuteqarnernut ingerlatsinernullu, suliffeqarfimmi innuttaasumik tapersersortarialimmik suliffissaqartitsisumik aallartiterusuttoqassappat?

- Inuiaqatigiittut suliniutit aallartisarnernut misiliutaasunillu suliniutinut tapertaassaagut piffinni, inuusuttut isumalimmik sulitinneqarnissaannik pisariaqartitsiviunerpaani?

- Isumassarsialatsialaasinnaanerpaa aqqissuulluakkanik danskit nunanilu assigiinngitsunit aningaasaateqarfinnit suleqateqaraanni inuinnartut aningaasanik pissarsiniarnerup fagitigullu piginnaasaqarnerup nukittorsarnissaanut?

Tunngavissaqarpoq eqqarsassalluni suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut iluatinnaateqarneri maannakkumut misilittagarilikkat tunngavigalugit. Neriunnermik pilersitsippot. Uanimi oqaluuserisami, inatsisit aqqinneqareersimapput, politikikkulli ukkatarinninneq sakkussallu sulii amigaatigineqalaarlutik, eqqarsaatit piviusunngortinneqarnissaannut ullumikkorniit piffinni arlaliunerusuni.

Neriuppunga, uuminnga isummersornitsugut alloriarneq siulleq tigusiinnaagippot suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut eqeersimaarnerusumik toraagalimmillu atorluarnissaannut inuusuttut suliffissaaleqisut amerlaqisut unammillernarannut aqqissutissat ilaattut.

Qilanaaraara tusassallugu, partiit allat Naalakkersuisullu pineqartoq qanoq isumaqarfigineraat.

DEMOKRAATIT